

WSTĘP

Ośrodek łódzki włączył się w rocznicę zwycięstwa wiedeńskiego, dając temu szczególny wyraz naukowy w zorganizowanej przez Instytut Historii UŁ i Łódzkie Towarzystwo Naukowe dwudniowej konferencji (21—22 październik 1983 r.). Tom niniejszy niesie materiały z tej konferencji, w której udział wzięli historycy dziejów nowożytnych z Instytutu Historii UŁ (B. Baranowski, W. Szczygielski, A. Stroynowski, J. Głowacki, Z. Anusik, Z. Libiszowska), z Katedry Filologii Romańskiej UŁ, (K. Kupisz), z innych uniwersytetów (K. Matwijowski — UW, T. Wasilewski — UW, St. Grzybowski — WSP Kraków, K. Targosz — PAN w Krakowie, T. Mierzwa — PAN w Warszawie), profesor Uniwersytetu w Rennes (Francja) J. Berenger i doktorant M. Bałczewski.

Od planów do realizacji droga daleka. W przededniu konferencji z udziału zrezygnowali dwaj wybitni uczeni francuscy, reprezentant Uniwersytetu w Szeged i historyk austriacki. Konferencja zaplanowana jako międzynarodowa, z udziałem przedstawicieli historiografii narodów zainteresowanych tą problematyką, nie mogła w pełni osiągnąć zamierzonych zadań. Niemniej plon jej wydaje się obfity i zapewne w nauce zauważalny. Większość prac wykonana była specjalnie na tę okazję z własnego warsztatu naukowego, w długim trudzie badawczym. Konferencja była nawet dobrą sposobnością, by ten dorobek własny zaprezentować. Inni znaleźli możliwość podsumowania swoich refleksji i przemyśleń i udzielić ich słuchaczom. Stąd też znaczna rozbieżność formy prezentowanych artykułów. Jedne, udokumentowane z pełną dokładnością, drugie legitymują się skąpymi przypisami, wreszcie trafiają się też prace bez przypisów. Pochodzą one właśnie od wybitnych znawców problemów, którzy aparat dokumentacyjny przedstawili w innych, większych dziełach, bądź zrezygnowali z niego ze względu również na limita arkuszowe. W ostatecznej redakcji pojawiły się też dysproporcje objętościowe. Niektórzy autorzy przekroczyli wyznaczony im limit, licząc nie bez podstaw na tolerancję organi-

zatorów. W istocie trudno zmuszać do przeróbek w przepisany już starannie tekście. Zeszyty Naukowe są bowiem w pewnym stopniu również azylem dla prac, które trudno byłoby zamieścić w pismach centralnych lub które wyrobić mają dopiero nazwisko młodemu badaczowi.

Nasza Konferencja, zredukowana nieco w swej tematyce przez nieobecność gości i zgłoszonych przez nich tematów, ograniczyła się do dwu nurtów. Jeden — to aspekty polityczne i wojskowe Odsieczy Wiedeńskiej i osoby samego Jana Sobieskiego, drugi — to funkcjonowanie legendy i mitu, w jej różnorodnych aspektach, w tym również w ikonografii i literaturze pięknej.

Tak też ułożona została kolejność artykułów w niniejszym tomie.

Wykaz autorów i tytułów ułożony jest tematycznie. Do zespołu artykułów przedstawionych na konferencji dołączamy wykład inauguracyjny prof. dr Zofii Libiszowskiej, wygłoszony w dniu 3 X na uroczystości otwarcia roku akademickiego 1983/1984.

Z publikacji w niniejszym zbiorze zrezygnowali prof. dr T. Wasilewski (UW) i doc. dr K. Targosz (PAN Kraków).

Komitet Organizacyjny